

GJCU040005082025 	 सत्यमेव जयते	રજૂ	12-02-2025		
		દાખલ	12-02-2025		
		હુકમ	08-04-2026		
		અવધિ	વર્ષ	માસ	દિન
			01	01	24
જેતપુર-પાવી તાલુકા કોર્ટના મહેરબાન જ્યુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ, (શ્રી રાજદીપસિંહ જોધ્યા)ની અદાલત સમક્ષ, મુકામ - છોટા ઉદેપુર					

-:: ગુનાની વિગત ::-	
ફોજદારી કેસ ક્રમાંક	૪૬૮/૨૦૨૫
આંક	14
પ્રથમ બાતમી અહેવાલ ક્રમાંક	પાર્ટ એ. ગુના રજી.નં. ૦૦૮/૨૦૨૫
પોલીસ સ્ટેશન	જેતપુર પાવી
ફરિયાદી	શ્રી સરકાર (રાજ્ય)
ફરિયાદપક્ષે વિદ્વાન સરકારી વકીલશ્રી	એસ.એચ.પઠાણ
આરોપી	શહીદ મહમંદ હનીફ મકરાણી, ઉ.વ.૩૦, રહે.કદવાલ, નવાપુરા ફળીયા, તા.જેતપુર પાવી, જી. છોટાઉદેપુર
બચાવપક્ષે વિદ્વાન વકીલશ્રી	આર.જે.રાઠવા

ગુનાની તારીખ	૦૪/૦૧/૨૦૨૫
પ્રથમ બાતમી અહેવાલની તારીખ	૦૪/૦૧/૨૦૨૫
આખરી અહેવાલ રજુ થવાની તારીખ	૧૨/૦૨/૨૦૨૫
તહોમત ફરમાવ્યા તારીખ	-
પુરાવો શરૂ થયાની તારીખ	૩૧/૦૫/૨૦૨૫
ચુકાદા માટે અનામત રાખ્યાની તારીખ	૦૮/૦૪/૨૦૨૬
ચુકાદાની તારીખ	૦૮/૦૪/૨૦૨૬
આખરી હુકમ	આરોપીને નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મૂકવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

-:: આરોપીની વિગત ::-	
નામ	શહીદ મહમંદ હનીફ મકરાણી

ધરપકડ તારીખ	07/01/2025
જામીન મુકિતની તારીખ	---
તહોમત	ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ - 285 (ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ - 283) મુજબનો
નિર્દોષ/સજા	નિર્દોષ
સજાની અવધિ	-- --
અટકાયતનો સમયગાળો	-- --

-:: ચુકાદો ::-

-:: ફરિયાદપક્ષના કેસની હકીકત ::-

1. આ કામે ફરિયાદપક્ષના કેસની હકીકત એવી છે કે, આ કામના તહોદાર શહિદ મહમદ હનીફ મકરાણી ઉ.વ.30 ધંધો ડ્રાઇવિંગ રહે.કદવાલ નવાપુરા ફળીયા તા.જેતપુર પાવી જી.છોટાઉદેપુર નાનો પોતાની પાસેની સફેદ કલરની માફ્ટી સુઝુકી કંપનીની ઓમની ગાડી જેનો રજી.નંબર GJ-34-B-2679 નો જાહેર રોડ ઉપર ઉભી રાખી આવતા જતા માણસો તથા વાહનોને અડચણરૂપ થાય તે રીતે ઉભી રાખી મળી આવી ગુનો કરેલ હોય, જે બાબતે ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 173 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 154) મુજબ આરોપી વિરુદ્ધ ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ - 285 (ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ - 283) મુજબનો ગુન્હો પોલીસ સ્ટેશનમાં દાખલ થયેલ.
2. ત્યારબાદ, સદર ગુન્હાની તપાસ, તપાસ કરનાર અમલદારને સોંપતા ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 180 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 161) હેઠળ જરૂરી સાહેદોના નીવેદનો નોંધી તથા ગુનાવાળી જગ્યાનું પંચનામું કરી તથા જરૂરી દસ્તાવેજી પુરાવા મેળવી આરોપી વિરુદ્ધ પૂરતો પુરાવો મળી આવતા, ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ - 285 (ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ - 283) મુજબના ગુન્હાનો પોલીસ તપાસનો આખરી અહેવાલ ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ -

193(3) [ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 173(3)] મુજબ અત્રેની અદાલતમાં આંક-1 લગત દાખલ કરેલ.

-:: અદાલત દ્વારા અનુસરવામાં આવેલ કાયદાકીય પ્રક્રિયા ::-

3. પોલીસનો આખરી તપાસ અહેવાલ રજુ થતા, અત્રેની અદાલત દ્વારા ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 210(1)(B) [ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા કલમ - 190(1)(b)] આધારે આરોપી વિરુદ્ધ ગુન્હા અંગેનું સંજ્ઞાન લઈ, આરોપીને પ્રોસેસ ઈસ્યુ કરેલ. જેથી આરોપી અત્રેની અદાલત સમક્ષ હાજર થતા તેઓને ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 230 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 207) મુજબ ફરીયાદપક્ષ આરોપી સામેના ગુનાનું તહોમત પુરવાર કરવા માટે જે દસ્તાવેજો ઉપર આધાર રાખતા હતા તે પોલીસ રિપોર્ટ, સાક્ષીઓના નીવેદનો, પંચનામા વગેરેની નકલો વિના મૂલ્યે પૂરી પાડવામાં આવેલ અને આરોપીનું નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 274 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 251) મુજબનું નિવેદન લેવામાં આવેલ, જેમાં આરોપીએ ગુનો કબૂલ ન હોવાનું જણાવી સદર કેસ કાયદેસરની કાર્યવાહી માટે ચાલવા રજૂઆત કરેલ.
4. ત્યારબાદ, સદર કેસની ઈન્સાફી કાર્યવાહી નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 277 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 254) મુજબ આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે અને નીચે મુજબનો મૌખિક પુરાવો આ કામે રજૂ કરવામાં આવેલ છે. :-

-:: મૌખિક પૂરવાની યાદી ::-

-:: (અ) ફરીયાદ પક્ષ દ્વારા સાક્ષી ::-			
ક્રમ	આંક	નામ	પુરાવાનો પ્રકાર
1.	04	કનકસીંહ નારણભાઈ	ફરીયાદી
2.	10	પ્રવિણભાઈ કાળુભાઈ રાઠવા	પંચ સાહેદ
3	07	દીલીપભાઈ બલુભાઈ તડવી	પંચ સાહેદ

-:: (બ) બચાવ પક્ષ દ્વારા સાક્ષી ::-			
ક્રમ	આંક	નામ	પુરાવાનો પ્રકાર

-	--	બચાવપક્ષે કોઈ સાહેદ તપાસેલ નથી.	---

-:: (ક) અદાલત દ્વારા સાક્ષી ::-			
ક્રમ	આંક	નામ	પુરાવાનો પ્રકાર
-	--	અદાલત દ્વારા પણ કોઈ સાહેદ તપાસેલ નથી.	---

5. તેમજ સદર કેસની ઇન્સાફી કાર્યવાહીમાં નીચે મુજબના દસ્તાવેજ પુરાવોઓ રજૂ કરવામાં આવેલ છે. :-

-:: દસ્તાવેજોના આંકની યાદી ::-

-:: (અ) ફરિયાદી પક્ષે ::-			
ક્રમ	આંક	વર્ણન	
1	05	ફરીયાદ	
2	08	પંચનામુ	

-:: (બ) બચાવ પક્ષે ::-			
ક્રમ	આંક	વર્ણન	
	- -	બચાવપક્ષે કોઈ પુરાવા રજુ થયેલ નથી.	

-:: (ક) ન્યાયલય દ્વારા ::-			
ક્રમ	આંક	વર્ણન	
	- -	અદાલત દ્વારા પણ કોઈ દસ્તાવેજ લીધેલ નથી.	

-:: (ડ) મુદ્દામાલ ::-			
ક્રમ	આંક	વર્ણન	
	- -		

-:: ફરિયાદપક્ષના પુરાવાનું વિવરણ ::-

-:: ફરિયાદી સાહેદ ::-

6. આ કામે ફરિયાદ પક્ષે પોતાના કેસના સમર્થનમાં આંક - 04 થી ફરિયાદી કનકસીંહ નારણભાઈને તપાસવામાં આવેલ છે. તેમની સોગંદ ઉપરની જુબાનીમાં જણાવેલ છે કે, " તા.૦૪/૦૧/૨૦૨૫ ના રોજ હું જેતપુર પાવી પો.સ્ટે. આ.પો.કો. તરીકે ફરજ બજાવતો હતો. તે દિવસે હું તથા પોલીસ સ્ટાફના માણસો સાથે જેતપુર પાવી પોલીસ સ્ટેશન વિસ્તારમાં વાઘવા ચોકડી પાસે વાહન ચેકીંગમાં હતા.તે દરમિયાન દાંડીયા બજાર તરફથી વાઘવા ચોકડી તરફ જતા માણસો સુઝુકી ના ચાલક પુર ઝડપે તથા ભયજનક રીતે પોતાની તથા બીજાની જીંદગી જોખમાઈ તે રીતે આવતો હતો.જેનો રજી.નં . જોતા જીજે.૩૪.બી.૨૬૭૮ નો હતો.તેના ચાલક નુ નામ ઠામ પુછતા પોતે પોતાનુ નામ સહીદ મહમંદહનીફ મકરાણી રહે. કદવાલ, નવાપુરા ફળીયા, તા. જેતપુર પાવી, જી. છોટાઉદેપુર નો હોવાનુ જણાવેલ. આરોપી વિરુદ્ધ એ.એસ.આઈ. અર્જુનસીંહ હહેસીંગભાઈ નાઓએ પંચનામુ કરી અમો ફરીયાદ દાખલ કરાવેલ જે ફરીયાદ હું રજુ કરુ છુ જેમા મારી સહી છે જે હું ઓળખી બતાવુ છુ જે ફરીયાદને રજુ દાખલ આંક-૦૫ આપવામાં આવે છે. "

બચાવપક્ષે ઉલટ તપાસમાં સદર સાહેદ જણાવે છે કે, "એ વાત ખરી છે કે, મારી ફરીયાદમાં કેટલા વાગ્યે ચેકીંગમા હતા તેવુ પણ જણાવેલ નથી તેમજ પંચોના નામ લખાવેલ નહી. એ વાત ખરી છે કે, બનાવ વાળી જગ્યાએ નાના મોટા વાહનોની અવર જવર રહે છે. એ વાત ખરી છે કે,બનાવ વાળા રસ્તાની બન્ને સાઈડે દુકાન આવેલી છે. એ વાત ખરી નથી કે, હાલના આરોપી પુર ઝડપે બે ફીકરાઈ રીતે વાહન ચલાવતો ન હોવા છતા ઉપરી અધિકારીના કહેવાથી ખોટી ફરીયાદ આપી ખોટી જુબાની આપુ છુ."

-:: પંચ સાહેદ ::-

7. વધુમાં ફરિયાદપક્ષે આંક- 10 થી પંચ સાહેદ પ્રવિણભાઈ કાળુભાઈ રાઠવા તથા આંક - 07 થી પંચ સાહેદ દીલીપભાઈ બલુભાઈ તડવીને તપાસવામાં આવેલ. જે બંને પંચ સાહેદોએ પોતાની જુબાનીમાં આંક- 08 વાળા પંચનામાં પોતાની સહી ઓળખી બતાવેલ છે.

-:: આરોપીનું વિશેષ નિવેદન ::-

8. ત્યારબાદ ફરિયાદપક્ષનો પુરાવો નોંધવા બાદ, આ કામે વિદ્વાન સરકારી વકીલશ્રીની મૌખિક રજૂઆતથી તેઓનો પુરાવાનો હક બંધ કરવામાં આવેલ. આમ, ઉપરોક્ત રજૂ પુરાવા સિવાય અન્ય કોઈ મૌખિક કે દસ્તાવેજી પુરાવો આ કામે રજૂ કરવામાં આવેલ નથી. સદર કામે ફરિયાદ પક્ષે રજૂ થયેલ તમામ મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવાના મૌખિક અંતે સદર તમામ પૂરવાનો અભ્યાસ કરી આરોપી રજૂ પૂરવાનો ખુલાશો કરી શકે તે હેતુથી ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 351 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 313) હેઠળ વિશેષ નિવેદન નોંધવા માટે રાખવામાં આવેલ પરંતુ આરોપી નિવેદન નોંધવા હાજર ન હોવાથી સદર કેસને દલીલના સ્ટેજ પર લેવામાં આવે છે.

-:: દલીલો ::-

9. ત્યારબાદ, બંને પક્ષકારોની દલીલ ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 352 (ફોજદારી કાર્યરીતી સંહિતાની કલમ - 314) સાંભળી. ફરિયાદપક્ષે રજૂઆત છે કે તેમના દ્વારા રજૂ પુરાવાથી આરોપ પુરવાર કરેલ છે અને આરોપીને સખ્તમાં સખ્ત સજા કરવા અરજ કરેલ છે. જ્યારે બચાવપક્ષ તરફે વિદ્વાન વકીલશ્રીએ ખુબ જ ભારપૂર્વક દલીલ કરેલ છે કે, આ કામે માત્ર પોલીસ સાહેદ દ્વારા તેઓના કેસને સમર્થન મળેલ છે પરંતુ કેસના પંચ સાહેદોએ ફરિયાદ પક્ષના કેસને સમર્થન આપેલ નથી કે કોઈ અન્ય સ્વતંત્ર સાહેદ તપસેલ નથી. આમ, માત્ર પોલીસ સાહેદના નિવેદન પર આધાર રાખી સજા કરવી યોગ્ય નથી. આમ, ફરિયાદપક્ષ આરોપી વિરુદ્ધનો કેસ શંકાથી ઉપર પુરવાર કરી શકેલ નથી. જેથી આરોપીને શંકાનો લાભ આપી નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મૂકવા અરજ કરેલ છે.

10. સદર કામે ફરીયાદ પક્ષ તરફે રજૂ થયેલા દસ્તાવેજ તેમજ મૌખિક પુરાવા, ફરીયાદ પક્ષના કેસની હકીકતો, કાયદાકીય જોગવાઈઓ વગેરે ધ્યાને લઈ સદર કેસના નિર્ણય માટે નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત થાય છે.

-:: ન્યાયિક મુદ્દાઓ ::-

1	શું ફરીયાદ પક્ષ નિ:શંકપણે પુરવાર કરે છે કે, આ કામના તહોદાર શહિદ મહમદ હનીફ મકરાણી ઉ.વ.૩૦ ધંધો ડ્રાઈવિંગ રહે.કદવાલ નવાપુરા ફળીયા તા.જેતપુર પાવી જી.છોટાઉદેપુર નાનો પોતાની પાસેની સફેદ કલરની માર્તી સુઝુકી કંપનીની ઓમની ગાડી જેનો રજી.નંબર GJ-34-B-2679 નો જાહેર રોડ ઉપર ઉભી રાખી આવતા જતા માણસો તથા વાહનોને અડચણરૂપ થાય તે રીતે ઉભી રાખી મળી આવી ગુનો કરેલ હોય, જેથી ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ - 285 (ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ 283) મુજબનો ગુન્હો કરેલ છે ?
2	શું હુકમ ?

11. ઉપરોક્ત ન્યાયિક મુદ્દાઓના ન્યાયિક નિર્ણયો નીચે મુજબ છે.

-:: ન્યાયિક નિર્ણયો ::-

1	નકારમાં
2	આખરી હુકમ મુજબ.

-:: ફોજદારી કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો ::-

12. કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત મુજબ “પુરાવાનું મુલ્યાંકન” શબ્દ પુરાવાનો કાયદામાં વ્યાખ્યા બદધરીતે કરવામાં આવેલ નથી. પુરાવાની મુલવણી કેવી રીતે કરવી તે દરેક કેસની હકીકત ઉપર આધારિત છે. પુરાવાની મુલવણી ભારતીય પુરાવા કાયદામાં કરવામાં આવેલ “સાબિત” અને “ના સાબિત” વ્યાખ્યા ઉપર આધારિત છે. ફોજદારી કાર્યવાહીમાં પુરાવાનો બોજો ફરીયાદપક્ષ ઉપર રહેલો છે અને ફરીયાદપક્ષે પોતાના કેસની હકીકતો “શંકાથી પર” સાબિત કરવાનો હોય છે. દિવાની કાર્યવાહીમાં જે રીતે સંભાવના દર્શાવેલી હોય છે, તેવી હકીકત ફોજદારી કાર્યવાહીમાં હોતી નથી.

ફોજદારી કાર્યવાહીમાં પુરાવાનો બોજો ક્યારેય આરોપી ઉપર ખસેડી શકાય નહીં અને તેથી બચાવપક્ષે પોતાની નિર્દોષતા સાબિત કરવાની રહેતી નથી. હાલના કામે આરોપી સામેનું તહોમત સાબિત કરવા ફરીયાદપક્ષની ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ - 104 (ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ - 101) અને ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ - 106 (ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ - 103) મુજબનાં પુરાવા રજૂ કરવાની જવાબદારી રહે છે. ફરીયાદપક્ષે માત્ર સંભવિતતા જ દર્શાવવાની હોતી નથી, પરંતુ આરોપી પરનું તહોમત નિઃશંકપણે પુરવાર કરવાનું રહે છે.

--: BHARTIYA SAKSHYA ADHINIYAM, 2023 :-

SECTION 104 :- BURDEN OF PROOF :-

Whoever desires any Court to give judgment as to any legal right or liability dependent on the existence of facts which he asserts must prove that those facts exist, and when a person is bound to prove the existence of any fact, it is said that the burden of proof lies on that person.

SECTION 106 :- BURDEN OF PROOF AS TO PARTICULAR FACT :-

The burden of proof as to any particular fact lies on that person who wishes the Court to believe in its existence, unless it is provided by any law that the proof of that fact shall lie on any particular person.

13. વધુમાં, પુરાવો તથા સાબિતી, આ બંને શબ્દો પ્રથમદર્શનીય એક સરખો અર્થ ધરાવતા હોઈ તેમ જણાય છે. પરંતુ, વાસ્તવમાં પુરાવાનો બોજો કોઈ પક્ષકાર પર હોતો નથી. પરંતુ સાબિતીનો બોજો પક્ષકારો ઉપર હોય છે. સાબિતી એટલે કે, પુરાવાની અસર એમ કહી શકાય. તેમજ સાબિતી એટલે પુરવાર થવું તે એટલે કે, "PROVED" કોઈ હકીકત સાબિત થાય. તેમાં મૌખિક કે દસ્તાવેજી પુરાવો હોય તેમજ કેટલાક અનુમાનોના કારણો કોઈ બાબત કે હકીકત સાબિત થાય. કેટલીક હકીકતોની ન્યાયિક નોંધ લેવામાં આવે છે. પક્ષકારોની સ્વીકૃતિ કે કબુલાતોના કારણે કેટલીક હકીકતો સાબિત થાય છે. તેમજ સાબિતીમાં વાસ્તવિક પુરાવો આવે તથા અદાલતે કરેલ સ્થળ કે મિલકતનું નિરીક્ષણ કોઈ મિલકતની હકીકતની સાબિતીમાં મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. આમ, સમગ્રપણે જોતા સાબિતીમાં પુરાવા સિવાય પણ અમુક બાબત હોઈ શકે કે જે કારણે સાબિતી શબ્દ પુરાવા કરતા વિશાળ અર્થ ધરાવે છે અને સાબિતી એટલે અદાલત કોઈ હકીકતનું અસ્તિત્વ કે બિનઅસ્તિત્વ ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ - 106 (ભારતીય પુરાવા

અધિનિયમની કલમ – 103) મુજબ માને છે.

14. ફોજદારી કાર્યવાહી તથા દિવાની કાર્યવાહીમાં સાબિતીના બોજાની માત્રામાં તફાવત હોય છે. ફોજદારી કાર્યવાહીમાં આરોપીએ જે ગુનો કર્યો છે તે હકીકત વ્યાજબી શંકાથી પર અને તેવી એક માત્ર સંભવિતતા એટલે કે, સંભવિતતાની અત્યંત ઉચી માત્ર તે શ્રેષ્ઠ સાબિતી ગણાય તથા ગુનો સાબિત કરવા માટે તે અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. વધુમાં, માત્ર સંભવિતતાના કારણે ગુનો પુરવાર કરવાનો બોજો ફોજદારી કાર્યવાહીમાં સામા પક્ષ ઉપર ખસતો નથી. જ્યારે દિવાની કાર્યવાહીમાં સંભવિતતાના પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવે ત્યારે સાબિતીનો બોજો સામા પક્ષ ઉપર જાય છે અને તેવી પ્રસ્થાપિત થયેલી સંભવિતતાનું ખંડન કરવામાં ન આવે તો તેના આધાર ઉપર નિર્ણય કરી શકાય છે. આમ, દિવાની કાર્યવાહીમાં "PRE-PONDERANCE OF PROBABILITY" ના સિદ્ધાંત મુજબ સાબિતીનો બોજો રહેલ છે.
15. ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ – 104 (ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ – 101) જોવામાં આવે તો તેમાં સાબિતીનો બોજો કોના ઉપર છે તે અંગે જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. તે મુજબ કોઈ પણ (વ્યક્તિ) ઈચ્છતી હોય કે, પોતે જણાવેલ છે તે હકીકતોના અસ્તિત્વના આધાર પરથી કોઈ અદાલત કાનુની અધિકાર અથવા જવાબદારી અંગે ચુકાદો આપે તો તે વ્યક્તિએ તે હકીકત અસ્તિત્વમાં છે તેમ સાબિત કરવું પડે. જ્યારે કોઈ હકીકતોનું અસ્તિત્વ સાબિત કરવા એક વ્યક્તિ બંધાયેલી હોય ત્યારે એમ કહેવાય કે, તે વ્યક્તિ ઉપર સાબિતીનો બોજો છે. આમ ફોજદારી કેસની કાર્યવાહીમાં પુરાવો અને સાબિતીનો બોજો ફરીયાદપક્ષ પર રહેલો છે અને આરોપીએ સમગ્ર કાર્યવાહી દરમિયાન મીન રહેવાનું હોય છે.
16. આમ, આ કામે આરોપી સામેનો કેસ ફોજદારી કેસ છે અને ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રનો મુળભુત સિદ્ધાંત છે કે, જ્યાં સુધી આરોપી સામે ગુન્હો સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી તે નિર્દોષ છે તેવું માનવું જોઈએ અને ફરીયાદપક્ષ, આરોપી સામે જે આક્ષેપ સાબિત કરવા માંગતા હોય તે આક્ષેપ, સકારાત્મક પુરાવાથી શંકાથી પર સાબિત કરવા જોઈએ.

–:: કાયદાકીય જોગવાઈઓ ::–

17. સદર કેસને સંલગ્ન કાયદાકીય જોગવાઈઓ નીચે મુજબ છે :-

Section - 283 of IPC :-

Danger or obstruction in public way or line of navigation -

Whoever, by doing any act, or by omitting to take order with any property in his possession or under his charge, causes danger, obstruction or injury to any person in any public way or public line of navigation, shall be punished, with fine which may extend to two hundred rupees.

Section - 285 of BNS :-

Danger or obstruction in public way or line of navigation -

Whoever, by doing any act, or by omitting to take order with any property in his possession or under his charge, causes danger, obstruction or injury to any person in any public way or public line of navigation, shall be punished, with fine which may extend to five thousand rupees.

–:: ગુનાનાં તત્વો ::–

- ➔ ઓરોપીએ કોઈ કૃત્ય કર્યું અથવા પોતાના કબજાની કે હવાલાની મિલકતની વ્યવસ્થા ન કરી,
- ➔ તે કારણે આરોપીએ જાહેર માર્ગ અથવા વહાણવટાના માર્ગમાં કોઈ વ્યક્તિ માટે ભય ઊભો કર્યો અથવા અંતરાય ઊભો કર્યો અથવા હાની પહોંચી.

–:: ફરિયાદપક્ષના પૂરાવાનું મૂલ્યાંકન ::–

18. આ કામે ફરીયાદ પક્ષે આરોપી સામેનો ગુન્હો પુરવાર કરવા માટે અક્ષેપિત ગુનાના મૂળભૂત તત્વો સચોટ પુરાવાથી સાબિત કરવા પડે. વધુમાં ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતમાં કોઈ આરોપીના કૃત્ય માટે કોઈ અનુમાન કે પૂર્વ ધારણા ન હોઈ શકે. ફરિયાદ પક્ષે સાબિત કરવું પડે કે બનાવના દિવસે અને સમયે આરોપી દ્વારા જાહેર રસ્તા પર પોતાના કોઈ કાર્ય કરવા અથવા કોઈ જરૂરી કાર્ય ન કરવાને કારણે જાહેર જનતાને ભય કે અંતરાય કે હાની પહોંચેલ હોય.
19. વધુમાં, ફરીયાદપક્ષ તરફથી તપાસવામાં આવેલ પંચનામાના પંચ સાહેદોએ ફરિયાદપક્ષના કેસને લેસ માત્ર સમર્થન આપેલ નથી અને એક તૈયાર પંચનામામાં માત્ર સહી કરેલાની હકીકત જુબાનીમાં જણાવેલ છે. આથી, તેઓને ફરી ગયેલા સાહેદ જાહેર કરવામાં આવેલ છે. જેથી સદર કામે રજુ થયેલ પંચનામાની હકીકત નિઃશંકપણે પુરવાર થયેલી માની શકાય નહિ. આમ, આ કામના આરોપી દ્વારા

આક્ષેપ વાળો ગુનો કરેલ છે તે બાબતે પંચ સાહેદોએ સમર્થન આપેલ નથી.

20. વધુમાં બનાવવાળી જગ્યા જાહેર જગ્યા હોય તથા આજુ બાજુમાં આસાનીથી સ્વતંત્ર સાહેદ મળી શકે તેમ હોવા છતાં ફરિયાદપક્ષે કોઈ સ્વતંત્ર સાહેદ ચાર્જશીટમાં દર્શાવેલ નથી કે તપસેલ નથી. તેમજ ફરીયાદપક્ષ તરફથી તપાસવામાં આવેલ અન્ય સાહેદો પોલીસ સાહેદો છે. તેઓનો પુરાવો જોતાં તેઓએ ફરજના ભાગરૂપે કરેલ કાર્યવાહીને અનુરૂપ પુરાવો આપેલ છે, પરંતુ તેઓના પુરાવાને કોઈ સ્વતંત્ર સાહેદોના પુરાવાથી સમર્થન મળતું નથી. તેમજ આરોપી દ્વારા જાહેર રસ્તા પર પોતાના કોઈ કાર્ય કરવા અથવા કોઈ જરૂરી કાર્ય ન કરવાને કારણે જાહેર જનતાને ભય કે અંતરાય કે હાની પહોંચેલ હોય તેવો કોઈ વિશ્વસનીય કે માનવાલાયક પુરાવો રેકર્ડ ઉપર આવેલ નથી. જેથી કેસની હકીકત ધ્યાને લેતાં એકમાત્ર પોલીસ સાહેદોના પુરાવાના આધારે આરોપીને તેમની સામેના આક્ષેપિત ગુન્હા બદલ તકસીરવાન ઠરાવી શકાય નહિ.

21. આમ, ફરીયાદપક્ષે ભારતીય સાક્ષ્ય અધિનિયમની કલમ – 104 અને 105 (ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ – 101 તથા 102) મુજબ તેઓનો કેસ પુરવાર કરવાનો રહે છે. આમ ફરીયાદ હકીકત મુજબનો બનાવ બનેલ હોવા સંબંધે એક વ્યાજબી શંકા ઉત્પન્ન થાય છે. આવી શંકાનું નિરાકરણ કરતો સચોટ, સ્પષ્ટ, પુરતો અને વિશ્વસનીય પુરાવો રેકર્ડ ઉપર ઉપલબ્ધ નથી. ત્યારે ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના સિદ્ધાંત અનુસાર આવી શંકાનો લાભ આરોપીને આપવો જોઈએ. તેથી આરોપી ઉપર આક્ષેપિત આરોપ બદલના આવશ્યક તત્વો નિઃશંકપણે સ્પષ્ટ, ચોક્કસ અને પુરતા પુરાવાથી પુરવાર થતાં નથી. આમ, રજૂ પુરાવાઓ જોતા બનાવવાળા દિવસે અને સમયે આરોપી દ્વારા આક્ષેપિત ગુનો કરેલ હોય તેવો કોઈ વિશ્વસનીય કે માનવાલાયક પુરાવો રેકર્ડ ઉપર આવતો નથી અને જ્યાં સુધી તે બાબત નિઃશંકપણે પુરવાર ન થાય ત્યાં સુધી આરોપીને દોષિત ઠરાવી શકાય નહીં. તે સંજોગોમાં આરોપીને હાલના ગુન્હામાં

દોષિત ઠરાવી શિક્ષા કરવાનું યોગ્ય, ન્યાયિ અને વ્યાજબી જણાતું ન હોઈ મુદા નં. 1 નો જવાબ " નકાર" માં આપી મુદ્દા નં. 2 અંગે નીચે મુજબ આખરી હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે.

-: મુદા નં. (2) :-

22. ઉપરોક્ત પુરાવાઓની ચર્ચાના અંતેના કોર્ટ નીચે મુજબનો આખરી હુકમ કરે છે.

-:: આખરી હુકમ ::-

- આ કામના આરોપી શહીદ મહમંદ હનીફ મકરાણી, ઉ.વ.૩૦, રહે.કદવાલ, નવાપુરા ફળીયા, તા.જેતપુર પાવી,જી. છોટાઉદેપુર ને ભારતીય ન્યાય સંહિતાની કલમ - 285 (ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ - 283) મુજબના ગુન્હાના આક્ષેપમાંથી પુરાવાના અભાવે શંકાનો લાભ આપી ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 255(1) [ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ - 278(1)] અન્વયે નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મુકવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- આ કામના આરોપીએ ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 481 (ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ - 437A) મુજબ અપીલ અદાલતમાં આરોપીએ અગાઉ આપેલ જામીન અપીલ સમય સુધી ચાલુ રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- આ ચુકાદો ભારતીય નાગરિક સુરક્ષા સંહિતાની કલમ - 392(6) [ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ- 353(6)] મુજબ આરોપીની ગેરહાજરીમાં જાહેર કરવામાં આવેલ છે. [શરદ જેઠાલાલ સાવલા વિરુદ્ધ ગુજરાત સરકાર ફોજદારી પરચુરણ અરજી નંબર 9862/2015, નિર્ણીત તા. 14.11.2016 તથા નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના સરકચુંલર નંબર - 1618/2016, તા. 05.07.2016].
- આ કામે કોઈ મુદ્દામાલ કબ્જે કરેલ હોય તો અપીલ સમય પૂર્ણ થયા

બાદ જો તેનો કોઈ વચગાળાનો હુકમ કરેલ હોય તો તે હુકમની શરતો રદ કરી કાયમી કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે. તેમજ જો કોઈ હુકમ ન કરેલ હોય તો અપીલ સમય પૂર્ણ થયા બાદ તે નિયમ મુજબ મુદ્દામાલના માલીકીના આધાર અંગેના પુરાવા રજુ કર્યોથી તેની ખરાઈ કરી તેના માલીકને પરત કરવા અને જો ત્યારબાદ પણ કોઈ કલેઈમ ન કરે તો તેનો નિયમ મુજબ નિકાલ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

આ ચુકાદો આજ રોજ તારીખ 08 મહિનો એપ્રિલ વર્ષ 2026 ના ખુદ્દી અદાલતમાં વાંચી, સંભળાવી, સહી/સીકકો કરીને જાહેર કરવામાં આવ્યો.

તારીખ :08.04.2026

સ્થળ : જેતપુર-પાવી

(રાજદીપસિંહ રૂગનાથસિંહ જોધ્ધા)

જ્યુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ

જેતપુર-પાવી તાલુકા કોર્ટ

(J.O. – U.I.C. – GJ01759)